

การประเมินความเสี่ยง ที่อาจเกิดการให้หรือรับสินบนจาก การดำเนินงานตามภารกิจของ เทศบาลตำบลบางสวรรค์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

๐๗๗-๙๖๑๘๕๑
www.bangsawancity.go.th
๓๓ หมู่ ๓ ตำบลบางสวรรค์ อำเภอ
พระแสง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

การประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดการให้หรือรับสินบน
จากการดำเนินงานตามภารกิจของเทศบาลตำบลบางสวรรค์
ประจำปีงบประมาณพ.ศ.๒๕๖๘

**การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวกับการรับสินบน
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๘
เทศบาลตำบลบางสวรรค์**

ความเสี่ยงการทุจริต หมายถึง

ความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมหรือการรับสินบน

วัตถุประสงค์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

มาตรการป้องกันการทุจริตสามารถช่วยลดความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตในองค์กรได้ ดังนั้น การประเมินความเสี่ยงด้านการทุจริต การออกแบบและการปฏิบัติงาน ตามมาตรการควบคุมภายในที่เหมาะสมจะช่วยลดความเสี่ยงด้านการทุจริต ตลอดจนการสร้างจิตสำนึกและค่านิยมในการต่อต้านการทุจริตให้แก่บุคลากรขององค์กรถือเป็นการป้องกันการเกิดการทุจริตในองค์กร ทั้งนี้ การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้ในองค์กรจะช่วยให้เป็นหลักประกันในระดับหนึ่งว่าการดำเนินการขององค์กรจะไม่มีทุจริตหรือในกรณีที่พบกับการทุจริตที่ไม่คาดคิดโอกาสที่จะประสบกับปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่น หรือหากเกิดความเสียหายขึ้น ก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มีให้นำเครื่องมือประเมินความเสี่ยง มาใช้เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันล่วงหน้าไว้โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำซึ่งไม่ใช่การเพิ่มภาระงานแต่อย่างใด

วัตถุประสงค์หลักของการประเมินความเสี่ยงการทุจริต เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐ มีมาตรการ ระบบ หรือ

แนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตซึ่งเป็นมาตรการป้องกันการทุจริตเชิงรุกที่มีประสิทธิภาพต่อไป

การบริหารจัดการความเสี่ยงมีความแตกต่างจากการตรวจสอบภายในอย่างไร

การบริหารจัดการความเสี่ยงเป็นการทำงานในลักษณะที่ทุกภาระงานต้องประเมินความเสี่ยงก่อนปฏิบัติงานทุกครั้ง และแทรกกิจกรรมการตอบโต้ความเสี่ยงไว้ก่อนเริ่มปฏิบัติงานหลักตามภาระงานปกติของการเฝ้าระวัง ความเสี่ยงล่วงหน้าจากทุกภาระงานร่วมกันโดยเป็นส่วนหนึ่งของความรับผิดชอบปกติที่มีการรับรู้และยอมรับจากผู้ที่เกี่ยวข้อง (ผู้นำส่งงานให้) เป็นลักษณะ Pre-Decision ส่วนการตรวจสอบภายในจะเป็นในลักษณะกำกับติดตามความเสี่ยง เป็นการสอบทาน เป็นลักษณะ Post-Decision

องค์ประกอบที่ทำให้เกิดการทุจริต

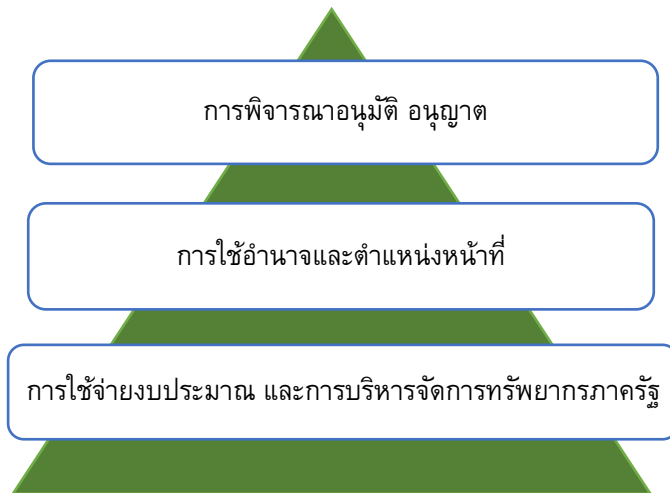
องค์ประกอบหรือปัจจัยที่นำไปสู่การทุจริต ประกอบด้วย Pressure/Incentive หรือแรงกดดันหรือแรงจูงใจ Opportunity หรือโอกาส ซึ่งเกิดจากช่องโหว่ของระบบต่าง ๆ คุณภาพการควบคุมกำกับควบคุมภายในขององค์กรมีจุดอ่อน และ Rationalization หรือ การหาเหตุผลสนับสนุนการกระทำตามทฤษฎีสามเหลี่ยมการทุจริต (Fraud Triangle)

ขอบเขตประเมินความเสี่ยงการทุจริต

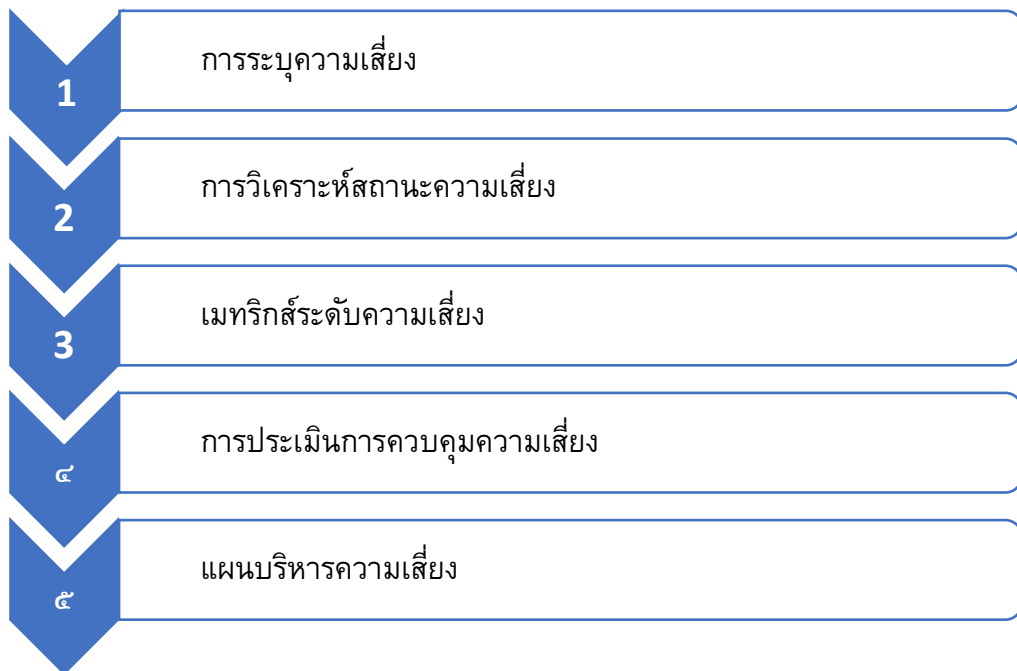
แบ่งประเภทความเสี่ยงการทุจริต ออกเป็น ๓ ด้าน ดังนี้

๑. ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต การกิจให้บริการประชาชนอนุมัติ หรืออนุญาตตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘)
๒. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่
๓. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากร

ภาครัฐ

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

การระบุความเสี่ยง (Risk Identification)

ขั้นตอนที่ ๑ นำข้อมูลที่ได้จากขั้นเตรียมการในส่วนรายละเอียดขั้นตอน แนวทางหรือเกณฑ์การปฏิบัติงานของกระบวนการที่จะทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ซึ่งในขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้นย่อมประกอบไปด้วยขั้นตอนย่อย ในการระบุความเสี่ยงตามขั้นตอนที่ ๑ ให้ทำการระบุความเสี่ยงอธิบายรายละเอียด รูปแบบ พฤติการณ์ ความเสี่ยงเฉพาะที่มีความเสี่ยงการทุจริตเท่านั้น และในการประเมินต้องคำนึงถึงความเสี่ยงในภาพรวมของการดำเนินงานเรื่องที่จะทำการประเมินด้วย เนื่องจากในกระบวนการปฏิบัติงานตามขั้นตอนอาจไม่พบความเสี่ยง หรือโอกาสเสี่ยงต่ำ แต่อาจพบว่ามีความเสี่ยงในเรื่องนั้น ๆ ในการดำเนินงานที่ไม่ได้อยู่ในขั้นตอนก็เป็นได้ โดยไม่ต้องคำนึงว่าหน่วยงานจะมีมาตรการป้องกันหรือแก้ไขความเสี่ยงการทุจริตนั้นอยู่แล้ว นำข้อมูลรายละเอียดดังกล่าวลงในประเภทของความเสี่ยงซึ่งเป็น Known Factor หรือ Unknown Factor

Known Factor	ความเสี่ยงทั้ง ปัญหา/พฤติกรรมที่เคยรับรู้ที่เคยเกิดมาก่อน คาดหมายได้ว่า มีโอกาสสูงที่จะเกิดขึ้น หรือมีประวัติ มีตำนานอยู่แล้ว
Unknown Factor	ปัจจัยความเสี่ยงที่มาจากพยากรณ์ ประเมินการล่วงหน้าในอนาคต ปัญหา/พฤติกรรม ความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้น (คิดล่วงหน้า ตีตนไปก่อนไข้เสมอ)

เทคนิคในการระบุความเสี่ยง หรือค้นหาความเสี่ยงการทุจริตด้วยวิธีการต่าง ๆ ดังนี้

เกณฑ์ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) เชิงคุณภาพ

ระดับ	โอกาสที่เกิด	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตมากกว่า ๒๕ ครั้งต่อปี
๔	สูง	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตไม่เกิน ๒๐ ครั้งต่อปี
๓	ปานกลาง	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตไม่เกิน ๑๕ ครั้งต่อปี
๒	น้อย	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตไม่เกิน ๑๐ ครั้งต่อปี
๑	น้อยมาก	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตไม่เกิน ๕ ครั้งต่อปี

เกณฑ์ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)

ระดับ	ความรุนแรง	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	เสียหายต่อภาพลักษณ์ของหน่วยงาน ประชาชนไม่ได้รับความสะดวก เป็นภัยด้านความมั่นคง อาชญากรรม และความรุนแรงอื่น ๆ
๔	สูง	เสียหายต่อภาพลักษณ์ของหน่วยงาน และประชาชนไม่ได้รับความสะดวก
๓	ปานกลาง	เสียหายต่อภาพลักษณ์ของหน่วยงาน
๒	น้อย	-
๑	น้อยมาก	-

ระดับของความเสียหาย (Degree of Risk) แสดงถึงระดับความสำคัญในการบริหารความเสี่ยง โดยพิจารณาจากผลคูณของระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) กับระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) ของความเสี่ยงแต่ละสาเหตุ (โอกาส x ผลกระทบ) กำหนดเกณฑ์ไว้ ๔ ระดับ ดังนี้

ระดับของความเสียหาย (Degree of Risk)

ลำดับ	ระดับความเสี่ยง	ช่วงคะแนน
๑	ความเสี่ยงระดับสูงมาก (Extreme Risk : E)	๑๕ - ๒๕ คะแนน
๒	ความเสี่ยงระดับสูง (High Risk : H)	๙ - ๑๔ คะแนน
๓	ความเสี่ยงระดับปานกลาง (Moderate Risk : M)	๔ - ๘ คะแนน
๔	ความเสี่ยงระดับต่ำ (Low Risk : L)	๑ - ๓ คะแนน

ในการวิเคราะห์ความเสี่ยงจะต้องมีการกำหนดแผนภูมิความเสี่ยง(Risk Profile) ที่ได้จากการพิจารณาจัดระดับความสำคัญของความเสี่ยงจากโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) และผลกระทบ ที่เกิดขึ้น (Impact) และขอบเขตของระดับความเสี่ยงที่สามารถยอมรับได้ (Risk Appetite Boundary) โดยที่

$$\text{ระดับความเสี่ยง} = \text{โอกาสในการเกิดเหตุการณ์ต่าง ๆ} \times \text{ความรุนแรงของเหตุการณ์ต่าง ๆ}$$

ซึ่งจัดแบ่งเป็น ๔ ระดับ สามารถแสดงเป็น Risk Profile แบ่งพื้นที่เป็น ๔ ส่วน (๔ Quadrant) ใช้เกณฑ์ในการจัดแบ่ง ดังนี้

ระดับความเสี่ยง	คะแนนระดับความเสี่ยง	มาตรการกำหนด	การแสดงสีสัญลักษณ์
เสี่ยงสูงมาก (Extreme)	๑๕ - ๒๕ คะแนน	มีมาตรการลดและประเมินซ้ำ หรือถ่ายโอนความเสี่ยง	สีแดง
เสี่ยงสูง (High)	๙ - ๑๔ คะแนน	มีมาตรการลดความเสี่ยง	สีส้ม
ปานกลาง (Medium)	๔ - ๘ คะแนน	ยอมรับความเสี่ยง แต่มีมาตรการควบคุมความเสี่ยง	สีเหลือง
ต่ำ (Low)	๑ - ๓ คะแนน	ยอมรับความเสี่ยง	สีเขียว

ตารางระดับของความเสี่ยง (Degree of Risk)

ความรุนแรงของผลกระทบ

๕	๕	๑๐	๑๕	๒๐	๒๕
๔	๔	๘	๑๒	๑๖	๒๐
๓	๓	๖	๙	๑๒	๑๕
๒	๒	๔	๖	๘	๑๐
๑	๑	๒	๓	๔	๕
	1	2	3	4	5

โอกาสที่จะเกิดความเสียหาย

- สถานะสีแดง : ความเสี่ยงอยู่ในระดับที่ไม่สามารถยอมรับได้ ต้องมีแผน/มาตรการเพื่อลดความเสี่ยงทันที
- สถานะสีส้ม : ความเสี่ยงอยู่ในระดับที่ไม่สามารถยอมรับได้ ต้องมีแผน/มาตรการเพื่อลดความเสี่ยง
- สถานะสีเหลือง : ความเสี่ยงยังอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ แต่ต้องมีการทบทวนความเพียงพอของมาตรการควบคุมที่มีอยู่
- สถานะสีเขียว : ความเสี่ยงอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ โดยไม่ต้องมีการจัดทำแผนเพื่อลดความเสี่ยง

ประเด็นความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวกับการรับสินบน	เหตุการณ์ความเสี่ยง	ระดับของความเสี่ยง	วิธีการในการบริหารจัดการความเสี่ยง	หมายเหตุ
<p>๑. การอนุมัติอนุญาตตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘</p>	<p>-<u>การเรียกรับกรณีจดทะเบียนพาณิชย์จัดตั้งใหม่</u> - <u>เรียกรับเงินจากผู้ติดต่อขอใบอนุญาตก่อสร้างอาคาร เพื่อแลกกับการออกใบอนุญาตก่อสร้างอาคาร ในเขตเทศบาลตำบลบางสวรรค์</u></p>	<p>ต่ำ</p>	<p>๑. <u>จัดทำระบบคิวในระบบ e- service โดยระบุวันที่ในการยื่นเรื่องและจำนวนคิวในการรอให้ประชาชนทราบว่าได้รับเรื่องแล้ว และจะดำเนินการภายในกี่วัน</u> ๒. <u>จัดทำตัวอย่างการเตรียมคำขอจดทะเบียน เผยแพร่บนเว็บไซต์ และสื่อของเทศบาลตำบลบางสวรรค์</u> ๓. <u>จัดทำคู่มือการจดทะเบียนพาณิชย์</u> ๔. <u>จัดทำขั้นตอนการขอจดทะเบียนพาณิชย์สำหรับประชาชน</u></p>	

ประเด็นความเสี่ยงก การทุจริตในประเด็น ที่เกี่ยวกับการรับสิน บน	เหตุการณ์ความเสี่ยง	ระดับของความเสี่ยง	วิธีการในการบริหารจัดการความเสี่ยง	หมายเหตุ
๒. การใช้อำนาจตาม กฎหมาย/การให้ บริการตามภาร กิจ	<p><u>-เรียกรับเงินการรับนักเรียนเข้าเรียน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัด</u> <u>-เรียกรับเงินจากบุคคลที่ไม่มีสถานะ ทางทะเบียนที่มายื่นคำขอ สัญชาติ ไทย หรือแปลงสัญชาติอื่นมาเป็นสัญ ชาติไทย</u></p>	ต่ำ	<p>๑. จัดทำตัวอย่างการสมัครเผยแพร่บนเว็บไซต์ และสื่อของหน่วย งาน ๒. จัดทำคู่มือและขั้นตอนการสมัครอย่างละเอียดระบุเงื่อนไขของ การรับสมัครนักเรียนเงื่อนไขพิเศษโดยแจ้งรายละเอียดให้ชัดเจนไม่ ให้เกิดการไขว่คว้าพินิจของเจ้าหน้าที่หรือผู้มีอำนาจ ๓. สำนักทะเบียนท้องถิ่นเทศบาลตำบลบางสวรรค์จัดทำคู่มือและ ขั้นตอนการยื่นคำร้องและเอกสารหลักฐานที่ต้องยื่นสำหรับบุคคล ที่ไม่มีสถานะทางทะเบียนที่มายื่นคำขอ สัญชาติไทย หรือแปลง สัญชาติอื่นมาเป็นสัญชาติไทยโดยแจ้งรายละเอียดให้ชัดเจนไม่ใ ให้เกิดการไขว่คว้าพินิจของเจ้าหน้าที่หรือผู้มีอำนาจ</p>	

ประเด็นความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวกับการรับสินบน	เหตุการณ์ความเสี่ยง	ระดับของความเสี่ยง	วิธีการในการบริหารจัดการความเสี่ยง	หมายเหตุ
๓.การจัดซื้อจัดจ้าง	<p>-เรียกรับผลประโยชน์จากผู้รับจ้างเพื่อแลกกับการได้เป็น <u>คู่สัญญาในโครงการจัดจ้างของเทศบาลตำบลบางสวรรค์</u></p> <p>- <u>เรียกรับทรัพย์สินจากผู้รับจ้างของเทศบาลตำบลบางสวรรค์ โดยมีลักษณะ เป็นการขอแบ่งเปอร์เซ็นต์จากผู้รับจ้างทุกโครงการที่ทำกับเทศบาลตำบลบางสวรรค์ โดยหากไม่ยอมจ่าย จะไม่ได้รับงานกับเทศบาลตำบลบางสวรรค์ดังกล่าวอีก</u> ต่อไป</p> <p>- <u>เรียกรับเงินจากผู้รับจ้างเพื่อแลกกับการตรวจรับงานจ้างโครงการของเทศบาลตำบลบางสวรรค์</u></p>	ต่ำ	<p>๑. จัดทำแบบรายงานการประเมินความเสี่ยงการทุจริตการใช้จ่ายงบประมาณของแต่ละโครงการ</p> <p>๒. รับฟังความเห็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยถือปฏิบัติตามประกาศเทศบาลตำบลบางสวรรค์ เรื่องมาตรการใหญ่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของเทศบาลตำบลบางสวรรค์</p> <p>๓. แต่งตั้งตัวแทนภาคประชาชน จากการประชาคมหมู่บ้านในพื้นที่ดำเนินโครงการเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการตรวจรับงานก่อสร้าง</p> <p>๔. ผู้บังคับบัญชา มีการควบคุม ติดตาม และตรวจสอบ การดำเนินโครงการก่อสร้างและการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่อย่างใกล้ชิด</p> <p>๕. ประกาศนโยบายต่อต้านการรับสินบน เพื่อป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบของบุคลากรใน สังกัดประจำงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘</p> <p>๖. ประกาศมาตรการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อนของบุคลากร ใน สังกัด ประจำงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘</p>	

ประเด็นความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวกับการรับสินบน	เหตุการณ์ความเสี่ยง	ระดับของความเสี่ยง	วิธีการในการบริหารจัดการความเสี่ยง	หมายเหตุ
๔.การบริหารงานบุคคล	<p>-<u>การพิจารณาความดีความชอบเลื่อนขั้นเงินเดือน</u></p> <p>- <u>เรียกรับเงินจากบุคคลเพื่อแลกกับการจ้างงานในตำแหน่ง ต่าง ๆ ของเทศบาลตำบลบางสวรรค์</u></p>	ต่ำ	<p>๑. กำหนดระเบียบบทลงโทษอย่างเคร่งครัดหากเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานเรียกรับผลประโยชน์</p> <p>๒. ทำหนังสือแจ้งหน่วยงาน/เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในสังกัดรับทราบและถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัด</p> <p>๓. แจงเวียนหลักเกณฑ์ และวิธีการคู่มือการขอรับเงินสนับสนุน</p> <p>๔. จัดทำมาตรการฯ ควบคุมความเสี่ยงการทุจริต</p> <p>๕. ประกาศเจตจำนงสุจริตในการ ปฏิบัติราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖</p> <p>๖. จัดทำหลักเกณฑ์งานบริหารทรัพยากรบุคคลโดยยึดหลักการป้องกันการทุจริต โดยมีคณะกรรมการป้องกันการทุจริตรวมดำเนินการด้วย</p>	

ปัญหาอุปสรรคและขอเสนอแนะ

๑.ปัญหา/อุปสรรค

- ๑) ผู้ปฏิบัติงานยังขาดความรู้ความเข้าใจในด้านความเสี่ยงการไฟ/รับสินบนจากการดำเนินงานตามภารกิจและกระบวนการขั้นตอนในการดำเนินการบริหารความเสี่ยง ความเสี่ยงการไฟ/รับสินบนจากการดำเนินงานตามภารกิจ
- ๒) การประสานงานภายในและประสานงานภายนอกยังไม่มีความต่อเนื่องในด้านความเสี่ยงการไฟ/รับสินบนจากการดำเนินงานตามภารกิจ

๒.ขอสังเกต/ขอเสนอแนะ

- ๑) สอนราชการในสังกัดให้ความร่วมมือในการวางระบบการประเมินความเสี่ยงการไฟ/รับสินบนจากการดำเนินงานตามภารกิจของเทศบาลตำบลบ้านเขี้ยวหลานเป็นอย่างดี
- ๒) ส่งเสริมให้ผู้บริหารระดับสูงของเทศบาลตำบลบ้านเขี้ยวหลาน เห็นความสำคัญของการประเมินความเสี่ยงการไฟ/รับสินบนจากการดำเนินงานตามภารกิจ โดยกำหนดให้ผู้บริหารระดับสูงขององค์กรเข้าร่วมโครงการหรือกิจกรรมเพื่อให้องค์กรมีการขับเคลื่อนไปในทิศทางเดียวกันและเกิดเป็นรูปธรรมอย่างชัดเจน ๓) ควรดำเนินการจัดทำคู่มือตัวอย่างเหตุการณ์หรือกรณีศึกษาที่เกี่ยวข้อง กับการบริหารความเสี่ยงการไฟ/รับสินบนจากการดำเนินงานตามภารกิจเพื่อให้แต่ละหน่วยงานมีแนวทางในการปฏิบัติงานและดำเนินการจัดทำมาตรการเพื่อป้องกันการไฟ/รับสินบนจากการดำเนินงานตามภารกิจในหน่วยงานต่อไป